

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 70.062/1/V
van 20 augustus 2021

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de uitbreiding van het recht op omstandigheidsverlof bij het overlijden van een partner of een kind’

Op 3 augustus 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de uitbreiding van het recht op omstandigheidsverlof bij het overlijden van een partner of een kind’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 17 augustus 2021. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad, voorzitter, Peter SOURBRON en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 augustus 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 ‘houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid’ (hierna: het VPS).

De ontworpen wijzigingen breiden voor de personeelsleden van diensten van de Vlaamse overheid het recht op omstandigheidsverlof bij overlijden van de partner of een kind uit van vier naar tien werkdagen. Ook maakt dit ontwerpbesluit de toekenning van omstandigheidsverlof bij overlijden van een pleegouder of pleegkind mogelijk.

RECHTSGROND

3. Wat zijn toepassing betreft op het personeel van de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen (hierna: IVA’s) zonder rechtspersoonlijkheid van de Vlaamse overheid, vindt het ontworpen besluit rechtsgrond in artikel 87, §§ 1 en 3, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Paragraaf 2 van dat artikel, waarnaar in de rubriek ‘rechtsgronden’ van de aanhef eveneens wordt verwezen, biedt evenwel geen rechtsgrond voor het ontwerp, zodat de verwijzing ernaar dient te worden weggelaten.

In de mate dat het ontworpen besluit van toepassing is op de IVA’s met rechtspersoonlijkheid en op de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, vindt het rechtsgrond in artikel III.23 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gelezen in samenhang met de bepalingen van de oprichtingsdecreten van de voornoemde agentschappen waarbij de bepalingen van dat Bestuursdecreet van toepassing worden gemaakt op deze agentschappen.

In de mate dat het ontworpen besluit van toepassing is op het personeel van de strategische adviesraden, vindt het eveneens rechtsgrond in artikel III.23 van het voornoemde Bestuursdecreet, gelezen dan weer in samenhang met de bepalingen van de oprichtingsdecreten van die raden waarbij de bepalingen van dat Bestuursdecreet van toepassing worden gemaakt op die raden.

Wat zijn toepassing betreft op het personeel van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs, vindt het ontworpen besluit rechtsgrond in artikel 67, § 2, van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 ‘betreffende het Gemeenschapsonderwijs’.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

4. Artikel 1 van het ontwerp voegt aan artikel I.2 van het VPS een punt 34° en 35° toe.

Bij een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de geldelijke maatregelen en andere bepalingen’ waarover de afdeling Wetgeving op 8 juli 2021 advies 69.552/3 heeft uitgebracht, werd aan artikel I.2 van het VPS reeds een punt 34° toegevoegd.

Dit besluit van de Vlaamse Regering is op 16 juli 2021 genomen en, in weerwil van hetgeen in het voormelde advies is opgemerkt, krachtens artikel 22 ervan op 1 augustus 2021 in werking getreden, hoewel het nog niet in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

De bij artikel 1 van het ontwerp toe te voegen punten moeten bijgevolg worden vernummerd.

Artikel 2

5. In het ontworpen artikel X 61, tweede lid, 1°, van het VPS (artikel 2, 3°, van het ontwerp) moet worden verwezen naar het zevende lid van artikel X 16*bis*.

Artikel 3

6. Artikel 3 van het ontwerp bepaalt dat het te nemen besluit “uitwerking [heeft] op de eerste dag van de maand volgend op de definitieve goedkeuring”.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft in het verleden – onder meer in voornoemd advies 69.552/3 – reeds meermaals opgemerkt dat een inwerkingtreding waarbij de datum van goedkeuring van het besluit door de Vlaamse Regering als uitgangspunt wordt genomen, vermeden dient te worden, nu zulk een regeling niet strookt met de vereisten inzake rechtszekerheid en transparantie: zolang het besluit niet is bekendgemaakt, weten de burgers immers niet dat het besluit is aangenomen en wanneer het door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Indien het bij de bekendmaking reeds in werking is getreden, konden zij dat niet eerder weten, terwijl dergelijke retroactieve werking in beginsel is verboden. Overigens doet zo een wijze van inwerkingtreding ook problemen rijzen ten aanzien van artikel 190 van de Grondwet naar luid waarvan “[g]een wet, geen besluit of verordening van algemeen, provinciaal of gemeentelijk bestuur (...) verbindend [is] dan na te zijn bekendgemaakt in de vorm bij de wet bepaald”.

Opdat het te nemen besluit zou voldoen aan de eisen inzake rechtszekerheid, is het nodig om de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van besluiten te hanteren (dit is op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad) of, zo daarvoor een verantwoording bestaat, te bepalen dat het besluit in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Een regeling waarbij de inwerkingtreding de bekendmaking van het te nemen besluit voorafgaat, komt immers de rechtszekerheid niet ten goede. Dit geldt hier des te meer omdat, zoals uit de voornoemde rechtsgronden blijkt, de ontworpen regeling niet enkel op de eigen diensten van de Vlaamse Regering van toepassing is.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE